

ONAGY ZOLTÁN

Úti vázlatok

A laska

Az ember azt gondolja, ugrik és indul. Ajánlattal ébred, nőnemű ajánlat köszönti a kötelező hajnali pc-körön, a fejében táncoló ajánlatot ünnepeelve főz friss kávé, ül végül az ablaknéző, azaz távolságnéző székbe, ahonnan a távolságot, annak veszélyeit fürkészi. Kedvezőnek és csábítónak tűnik az ajánlat, éppen ezért kötelező kétszer átgondolnia. A csábító és kedvező ajánlatokat egész hosszú és bonyolult életében megszívta. A túl kedvezőket egészen biztosan, a felemás – helyből kedvező, elmozogva kedvezőtlen és veszedelmes – ajánlatokkal fele- vagy háromnegyed részben.

Az ajánlattevővel eleve gond. Nem bízik. Nem bízhat. Az volna persze a leghatékonyabb módszer, ha az egész szervert a nőről megszerzett tudással, tapasztalattal, adatokkal az áradó Dunába hajítaná, és üressel kezdene új hetet, új lapot, évet, mint aki ma született, de ennek nincs bevált technológiája. Esemény, perc, nő lepucolható a szerverről, de a szerver nem pucolható le a szerverről, mert akkor aztán semmi nincs. A semmi van, mint az ősrobbanás előtt.

Rádadásul nincs kit kérdeznie, nincs már kitől tanácsot kérnie. Lassan odáig ér, hogy senkitől nem kérhet tanácsot. Kinőtte a kort.

Nem is halad döntés dolgában – ennek megfelelően. Nem jut előre egyetlen lépést a csábítóan kedvező ajánlattal. Mert tudja, nem halad, körbejárja. Ha az ember nem halad, bizonyítottan helyben jár, mint a díszhőrcsög a kerékben, aki fut a sárgarépaért, legalább ezen kénytelen változtatni, ugrik, terepcipő, terepnadrág, terepsildes, odakint erősödnek a fények, hátha a gyaloglás elrendezi az ügyet.

*

Viszi magával a csábítóan kedvező ajánlatot a mai normál Kristófkörre. A reggeli szél még nem fúj, hajnal van, de a nap bevilágítja a hegy mögül a völgyet, harmat csillog a gömböc lóherevirágon. A felső út üres, a kuttyák se kapcsoltak őrző-védő üzemmódba, nem riasztják egymást, lépked az ember a maga kényelmes tempójában. Hátha belép a kedvező ajánlat kedvező feloldásába. Csak igent vagy nemet fogadnak el. Időhúzást nem. „Jön”-t vagy „nem jön”-t a „jöjjön azonnal”-ra.

Jóval a Kristóf-szobor előtt, valamivel túl a feleúton, de még Mihalkovicsék feljárója előtt magányos fűz áll, beépítetlen telek kerítésé-

ONAGY ZOLTÁN (1952, Budapest) író, szerkesztő. Esztergomban él. Utóbbi könyvei: Cerinka (egy háborús csecsemőgyilkosság hiteles krónikája), Páros játék A-val (IJ Kiadó, 2012), Egy teremtés története – beszélgetőkönyv Géczi Jánossal (Gondolat, 2014), Peremvilág – szerelem tiltott utakon (interjúkönyv a meleg világáról, Gulisio Tímeával, Athenaeum Kiadó, 2015).

be applikálva. Szerény fűz, magányos úttörő, felfedező. Nem tudhatni, hogyan, miként, milyen meggondolásból hagyta el a hagyományosan nedves fűzterepet, a Duna-part árterét, mindenesetre itt áll, kicsit kilóg a sorból. Törzséből ítélve lehet negyven-ötven, akár hatvanéves, a lombzatából pedig harminc. Puritán, dísztelen harminc, sehol a figyelemfelkeltő cicoma, semmivel nem kívánja magára vonzani a tekintetet, se burjánzó lándzsalevelek milliói, se hatalmas, lelógó száraz ágak az esti szalonnasütéshez. Egy fa, aki nem az övéi közt él, egy fa, aki örül, hogy megtűrik, hogy lehetőséget kapott hajdan a túlélésre.

Az ember nem figyel rá ennek megfelelően. A fűz sose csinál semmit. S mert soha rá se néz, haladtában, szeme sarkából látja meg a sárga gombasávot.

„Azanyád! – gondolja az ember. – Hát te?”

Hát ő – az esők után, a napsütés öröme, meglepetés. Annyi eső hullott az elmúlt napokban, olyan párát termelt a felhők helyére benyomuló kánikula, hogy összekeverte lakhelyét a mocsári erdővel. Összekeverhette, ha egyszer összekeverte, itt a gomba az oldalán. Csirkegomba. Az Ipoly mentén csirkegomba. Később, kicsúszva a nyárból összefoglaló nevéen ő is taplógomba, mint az összes többi, de nyáron, amíg ehető, addig laska- vagy csirkegomba, mert rántva a csirkére emlékeztet az íze.

*

Az ember eszköz nélküli Kristófban éppen, se dzseki, benne az úti kés, a kés ráadásul az vándortáskájában maradt, ha dzseki volna, kés akkor sem, se sétafejsze, ami a biztonsági berendezés része. Bizonyos kanok a Kristóf-kör mentén területiális védelemre rendelkeznek be, és amikor bolond az idő, s a genetikailag bolond követelésektől nemileg megbolondul egyik-másik kan, akik nem akarják tárgyalásokon tisztázni, hogy ő ember, nem akar szukat dugni futva, csak azért, mert itt halad el a földúton, eszébe sincs egy háromperces dugás miatt az egekbe ugrasztani a vérnyomását, tehát nyugi. De mire egy bolond kannal megérteti ezt, régen kiharap a terepnadrágból egy testes darabot. Megelőzendő és az esetleges tárgyalásokat előmozdítandó sétál veszélyes időkben hosszú nyelvű sétabot kisfejszével.

De ma nincs szezonja, nincs vele eszköz, az „ugrik és indul” azonnali reakciójának, a csábítóan kedvező nőnemű ajánlat közvetlen hatásának köszönhetően. Törögeti a törzsről egyesével a laska-lepényeket, ami nem tesz jót a gomba szépségének, tudja jól. Nem tehet mást, itt nem hagyhatja. Amit az ég ajándékoz, nem hagyhatja gazdátlanul.